

14)

V skladu s 24. členom Statuta Občine Gorje (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 13/17) vam v prilogi pošiljam v obravnavo in sprejem:

PREDSTAVITEV POROČILA O DELAVNICI – POSVET O RAZVOJU TURIZMA V GORJAH

Kot predstavnik predlagatelja bo na seji sveta sodeloval Janez Hudovernik, podpredsednik Turističnega društva Gorje.

Predlog sklepa:

Občinski svet Občine Gorje se seznani s Poročilo o delavnici – posvet o razvoju turizma v Gorjah.

Peter Torkar
Župan Občine Gorje

Poročilo o delavnici Posvet o razvoju turizma v Gorjah

Kazalo

1. POSVET O RAZVOJU TURIZMA V GORJAH – PREDSTAVITEV	2
2. POVZETKI DELAVNIC	3
2.1. DOŽIVETJE VINTGARJA	3
2.2. POHODNE POTI IN ZNAMENITOSTI V GORJAH	4
2.3. RAZVOJ ZIMSKEGA IN LETNEGA TURIZMA NA OBMOČJU ZATRNICA	8
2.4. ŠPORTNI TURIZEM IN RIBIŠTVO	11
2.5. KULTURNI DOGODKI V GORJAH	13
2.6. PROMETNA UREDITEV.....	15
2.7. KAKŠNEGA TURISTA ŽELIMO.....	17
3. PREDSTAVITEV RAZVOJNE SKUPINE	19

1. POSVET O RAZVOJU TURIZMA V GORJAH – PREDSTAVITEV

Turistično društvo Gorje je v petek, 6.3. ob 16:30 v avli osnovne šole Gorje izpeljalo prvi **Posvet o razvoju turizma v Gorjah**.

Vse skladno z namenom TD Gorje: »**Namen društva je spodbujati razvoj turizma, krepiti turistično kulturo in uresničevati skupne cilje turističnega razvoja v Občini Gorje in širše.**«

Vabljeni so bili vse Gorjanke in Gorjanci ter vsi prijatelji Gorij.

Po kratki uvodnih besedah nam je najprej predavala gospa Miša Novak. Govorila je o trendih v razvoju turizma.

Gospa **Lea Ostrožnik Stegna** iz podjetja Terme Olimia nam je predstavila njihovo zgodbo o uspehu. Od prvih vrtin in kopališča na prostem, do najbolj prepoznavne wellness destinacije v Sloveniji.

Sledile so delavnice po različnim tematskih sklopih, ki smo jih dorekli na razvojni skupini. In sicer:

1. Doživetje Vintgarja
2. Pohodne poti in znamenitosti v Gorjah:
Rikljeva, Miklavževa, Jakobova, Poglejska cerkev, Hotunjski vrh, Poključka soteska, Radovna.
...
3. Razvoj zimskega in letnega turizma na območju Zatrnika
4. Športni turizem in ribištvo
5. Kulturni dogodki
6. Prometna ureditev in parkirišča
7. Kakšnega turista želimo – koga želimo privabiti, kdo sedaj prihaja

Temu vrstnemu redu sledi tudi poročilo.

Opomba: delavnica je bila izvedena teden pred razglasitvijo pandemije. Med tem časom se je v turizmu marsikaj postavilo na glavo ali se še bo. Tako moramo to poročilo brati v luči trenutne situacije, ki bo močno vplivala na realizacijo predlagani idej.

2. POVZETKI DELAVNIC

2.1. DOŽIVETJE VINTGARJA

1. Videti ali doživeti? Aktivno ali interaktivno? Kako povečati doživetje ogleda?

- Tematska vodenja z lokalnimi vodiči:
- hidrološki in geomorfološki pomen (tematsko vodenje)
- Zgodbe Vintgar /Gorje/ (tematsko vodenje)
- Fotosafari, vodeni fotografski »tour« (tematsko vodenje)
- Iskanje energetskih točk in čuječnost (tematsko vodenje)
- Večer z baklami (vodenje z lokalnim vodičem za manjše skupine)

2. Polovička ali potička?

- Izdelki domače obrti, vezani na tradicijo kraja
- Izdelki, produkti kmetij z namenom:
- Gorjanke, pokažite, kaj vse znate skuhati, zamesiti in speči!
- Gorjanski kmetje, pokažite, kaj vse zmorejo vaše kmetije!

Aktivnost v soteski:

- Zdravilna terapijo zdravljenja z negativnimi vodnimi ioni (tematsko vodenje)

Aktivnost pred sotesko:

Letni turizem ali celoletni? Kako bi lahko podaljšali sezono? Ali vidite kakšno priložnost?

- Multimedijski prostor (npr. Stavba bivše vezenine): program za različne ciljne skupine
- Prostor mora biti »interaktiven« in delovati celo leto
- Stalne predstavitve znamenitih posameznikov, obrti, otroške delavnice

2.2. POHODNE POTI IN ZNAMENITOSTI V GORJAH

Povzetek:

Udeleženci delavnice Znamenitosti in pohodne poti v Gorjah so bili povečini mnenja da je ena izmed glavnih pomanjkljivosti znamenitosti in pohodnih poti ta, da le-te niso dobro označene in promovirane. Kar se tiče oznak jih je premalo, so tudi zavajajoče ali pa jih sploh ni. Glede promocije bi bila glavno urediti zloženko vseh pohodnih poti v Gorjah (lokalnih in tudi tistih ki grejo skozi Gorje - recimo Jakobova pot, Julijana trail), poti označiti na internetu na zemljevidih in dodati opis poti, informacije kje parkirati in podobno.

Poudarek je bil tudi na tem da bi v Gorjah za vse turistično/gostinske delavce imeli izobraževanje o poteh in bi jim jih predstavili - zato da potem ti lahko posredujejo informacije naprej svojim gostom.

Glede hrane je bilo veliko govora in poudarka, da bi se Gorje postavile na zemljevid hrane s avtohtono hrano (na primer ribez) in predelavo le te na ekološki način. Govora je bilo o ideji da bi v Gorjah po vzoru Lesc in Mošenj imeli 1x na teden tržnico lokalnih ponudnikov hrane in elektronsko aplikacija oz spletno stran kjer bi bili lokalni ponudniki objavljeni in prepoznani.

Veliko je bilo tudi govora o ureditvi vaših jeter, popisa in obnovitve korit in znamenj v Gorjah, bile so ideje da bi v Gorjah imeli kmečki muzej. Res veliko idej, delavnica je bila zelo dejavna.

Top ideje za realizacijo v nekajmesečnem času:

- Označitev vseh pohodnih poti v naravi (po vzoru Bleda ki je to naredil pred kratkim, zelo zaželeno je da bi bile iste oznake iz totemi z oznakami kot na Bledu da niso vsakih nekaj kilometrov drugačne oznake)
- Digitalizacija oz postavitve interaktivnega zemljevida poti na internet (s slikami, navodili, opisi znamenitosti mimo poti)
- Popis za Gorje značilne hrane in objava na internetni strani (z opisi, slikami)
- Popis vseh znamenitosti v Gorjah in postavitve le teh na interaktivni zemljevid (od sakralnih objektov, starih domačih, ostalih zgodovinsko-kulturnih znamenitosti (recimo mlin v Grabčah)

V nadaljevanju podrobno predstavljene ideje, ki so jih dali udeleženci delavnice:

Kulinarika

Popisati jedi značilne za Gorje:

- potica
- Jurjeva kappa
- ribez
- kolone in s tem povezane stvari (zaska, klobase...)
- žganci (iz različnih mok)
- žganje
- medeni izdelki
- suho sadje
- mlečna hrana: skuta, kislo mleko
- krapi
- sirup iz smrekovih vršičkov
- gobje jedi

Prodaja lokalne hrane na Jurjevem semenju, na okusih Bleda

Popisati stare recepte za hrano

- izobraziti gostince/sobodajalce glede posebnosti gostov (npr. pol manjše porcije za Azijce)
- zloženka gorjanskih kmetij
- promocija lokalne hrane na prireditvah
- dnevi špargljev, mogoče v obliki tržnice, da se pomaga lokalnemu pridelovalcu prodati izdelke
- spodbuditi tržnico lokalne hrane v Gorjah (po zgledu Lesc, Mošenj)
- spodbuditi oz pomagati kmetom ki bi imeli interes za domačo prodajo pri izvedbi tega (pomoč pri papirjih, pri ureditvi prodajalne)
- ponuditi dogodek: malice v obdelanem kozolcu v lopi

Ideje, ki jih je možno realizirati do naslednje pomladi: (recimo table za pohodne poti, postavitve pohodnih poti na spletno stran, eko tržnica 1x na teden v Gorjah, spletna tržnica – stičišče ponudbe in povpraševanja)

Pohodne poti:

- Niso označene, velikokrat je zmeda (recimo ko greš iz soteske pred galerijami levo je en kup table za Zatnik, nobene za Staro Pokljuko)
- Označe na poteh naj bodo iste kot na Bledu – so lične, imajo veliko znakov lahko gor + prav bi bilo da je označitev enaka in ni vsakih nekaj kilometrov drugačna
- Ko se pospravlja les naj lastniki/izvajalci spravijo za seboj in naj uredijo nazaj morebitne polomljene/umaknjene table
- Ureditev/označitev poti z Poljšice preko Pokljuke do Rudnega polja
- Ureditev kakšnih celodnevni pohodnih poti (recimo iz Gorij do Bohinja, iz Zasipa v Krmo)
- Ureditev pohodne poti do meteorite na Mežaklji
- Ureditev poti brez asfalta (iz Gorij v Bohinj)
- Tiskani zemljevid z barvnimi označenimi potmi v več jezikih
- Interaktivni zemljevid poti (hribi.net, stran Kam z mulcem)
- GPS oznake na poteh
- Poskrbeti za varnost na poteh
- Izobraževanje turističnih delavcev in sobodajalcev o poteh – večina jih ne pozna Ø dopolniti poti z zgodovino, z zgodbami (kjer so, recimo Rikljijska pot, Jakobova pot)
- Urediti/narediti pohodno pot z Zatnika na Hotunjski vrh
- Urediti pohodno pot z Bleda v Gorje
- Urediti/narediti poti iz Jele do Lipnikarjeva izvira
- Urediti/narediti pot od Vintgarja do Krnice ob reki Radovni Ø ureditev tematskih poti:
- Pohodna učna pot v Radovni
- Gobarska učna pot
- Močvirnata (bosonoga) pot
- Čebelarska učna pot
- Otroška učna pot (v smislu – iščemo medvedka) s tablami z navodili do naslednje točke
- Postavitev poti “med krošnjami” kot je na Rogli
- Označitev (v naravi, postavitve na internet) Julijane trail
- Ureditev športne poti z rekviziti (podobno kot Trim Krim v Begunjah)
- Postavitev klopc, miz in kakšnih igral na koncu poti
- Počivališča s pitniki
- Pot iz Sp. Gorij preko Gabrce v Vintgar

- Postavitev pitnikov

Ureditev označitve naravnih znamenitosti brez Vintgarja in Pokljuške soteske:

- Mlinski kamen na Mežaklji
- Kočevnek
- Snežna jama na Mežaklji
- Razgled Zapvat
- Lipnikarjev izir Radovna
- Izvir na Mežaklji
- Endemične vrste v Radovni
- Fužine v Radovni
- Spomenik roka v Radovni
- Stara kmetija v Radovni – pri zajetju proti Mežaklji
- Kmetija na zatrepu v Radovni
- Poglejska cerkev
- Naravni most na Mežaklji
- Razgledna točka Hotunjski vrh
- Razgledna točka Višelnica
- Obranca
- Frčkova planina v Radovni
- Meteorit na Mežaklji
- Sakralni objekti: popis
- Vzpostavitev romarske poti – Gorje, Bled, Radovljica, Brezje, Žirovnica, Zasip, Gorje
- Ureditev Jakobove poti skozi Gorje (table, sprotno urejanje poti)
- Table zraven znamenov
- Vzpostavitev krožne poti ob gorjanskih znamenih
- Popis verskih znamenj na hišah
- Popis gorjanskih korit in bilten o njih

Arhitektura:

Ideje ki so dolgoročne, vizionarske (recimo kmečki muzej v Gorjah)

- Mlini in žage (mlin v Grabču, Psankov mlin in žaga, Komarjeva žaga)
- Kajžarska/kmečka hiša
- Kovačnica z razlago delovanja
- Šterna v Kotnci
- Ureditev vaških jeder (po zgledu bleda – kocke, table...)
- Ureditev vseh gorjanskih korit
- Obnova starih kozolcev in spodbujanje uporabe kozolcev za seno
- Gorjanske planine
- Preučiti možnost spodbud za ohranitev starih kmečkih hiš/gostiln; primer pri govedarju v Podkorenu
- Kritina na kozolcih – naj bo lesena

Ideje katere so odvisne od drugih dejavnikov (recimo od občine (ceste), kmetovalcev (eko kmetija)...))

- Spodbuditi sobodajalce da kupujejo lokalno pridelano hrano (kot v Olimjah) mislim, da je premalo ponudbe lokalne hrane celo za domačine, kar je škoda
- Spodbuditi eko-kmetije
- Ponuditi vegansko/vegetarijanko hrano
- Ribez: marmelada, sok, vino, ribezov med)
- Tepke: prikaz življenjskega cikla drevesa, spodbuditi vrnitev tepke v naše kraje (ni novih dreves)
- Prikaz žganjekuhe tepkovca
- Spodbuditi kmetijsko prodajalno hrane v Gorjah
- Ponuditi hrano iz ajde – še posebej za Azijce (ne vem če v Gorjah kdo prideluje ali želi pridelovati ajdo)

Običaji/delo:

- Prikaz molže, kisanja mleka, kuhanja žgancev + degustacija
- Prikaz žganjekuhe tepkovca
- Dogodek kmečkih žena: kuha, molža, pogostitev
- Oglad sirarne v Radovni in na Pernikih

2.3. RAZVOJ ZIMSKEGA IN LETNEGA TURIZMA NA OBMOČJU ZATRNIKA

Udeleženci delavnice so bili uvodoma seznanjeni s ključnimi usmeritvami razvoja turizma na območju Zatrnika, ki so določene v zavezujočih pravnih aktih in sicer v:

- a) Strateškem delu veljavnega občinskega prostorskega načrta (v nadaljevanju OPN Gorje);
- b) Zakonu o Triglavskem narodnem parku;
- c) Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka 2016-2025 (v nadaljevanju NU TNP).

Odlok o OPN Gorje (UGSO št. 12/2014) v **strateškem delu** na več mestih območje Zatrnika opredeljuje kot strateško celoletno rekreacijsko-turistično prioriteto in sicer:

- V Triglavskem narodnem parku (TNP) je rekreacijsko središče in smučišče Zatrnik .Vključenost v TNP je za občino **pomembna zaradi razvoja turizma**. (tretji odstavek 14. člena OPN).
- Gorje so kot del Julijskih Alp in zaledje Bleda del temeljnega nacionalnega območja za razvoj turistične dejavnosti. Kraji na območju občine predstavljajo **območja za rekreacijo in prostočasne aktivnosti** za osrednjeslovensko regijo (500.000 prebivalcev) in Gorenjsko regijo (200.000 prebivalcev), določa 14. člen OPN Gorje.

Posebno območje za razvoj turistične dejavnosti je rekreacijsko središče in smučišče Zatrnik, kjer je poleg smučišča dolgoročno načrtovan razvoj celoletnih športno-rekreacijskih dejavnosti v naravi in razvoj gostinskih dejavnosti (20. člen OPN).

- V zvezi z razvojem poselitve Zatrnika OPN v 32. členu določa, da Zatrnik sodi med oddaljena območja občine, ki potrebuje posebno prostorsko politiko. Območje Zatrnika je potrebno okrepiti s vzpodbujanjem povezovanja in kmetijskih dejavnosti ter vključevanjem pešpoti, kolesarskih in jahalnih poti(deveti odstavek 32. člena OPN).
- **Letno športno-rekreacijsko območje** v občini Gorje se v povezavi z gostinsko in turistično dejavnostjo dolgoročno razvija na območju rekreacijskega središča in smučišča Zatrnik (petnajsti odstavek 33. člena OPN).
- **Pomembnejše območje** celovite prenovе v občini Gorje je opuščeno rekreacijsko središče in smučišče Zatrnik (peti odstavek 38. člena OPN).
- Območje opuščenege rekreacijskega središča in smučišča **Zatrnik je pomembno za razvoj turistične dejavnosti v občini**. Načrtovan je razvoj obstoječe celoletne športno-rekreacijske dejavnosti v naravi ter razvoj gostinske in turistične dejavnosti.(šesti odstavek 38. člena OPN).
- Rekreacijsko središče in smučišče Zatrnik z bližnjo okolico je določeno kot **prednostno območje za razvoj turizma in rekreacije** (območje smučišča, sankališča, pohodne poti, krajše proge za tek na smučeh). Na Zatrniku, ki že ima določeno turistično infrastrukturo se bodo ukrepi za razvoj turizma dolgoročno usmerjali v **nadgradnjo obstoječe infrastrukture** (nastanitvene zmogljivosti, gostinska ponudba, izposoja koles, konjenišvo idr.) Območje se bo urejalo z DPN.(tretji in šesti odstavek 47. člena OPN).

Ker celotno območje Zatrnika leži znotraj tretjega varstvenega območja Triglavskega narodnega parka (TNP) je pri načrtovanju turističnega razvoja tega območja potrebno upoštevati tudi določbe Zakona o Triglavskem narodnem parku in Načrt upravljanja TNP 2016-2025 (NU TNP).

Zakon o TNP v povezavi s sklepom ministrstva za okolje in prostor določa območje smučišča Zatrnik in med drugim izrecno dopušča rekonstrukcijo in gradnjo žičniških naprav in objektov za izvedbo umetnega zasneževanja na Zatniku. Prostorsko načrtovanje na območju smučišča je predmet urejanja z državnim prostorskim načrtom.

NU TNP 2016-2025 predvideva vrsto spodbud za razvoj naselij, ki ležijo znotraj TNP. Zatrnik bo predvidoma do poletja 2020 uradno postal novo, 22 naselje znotraj TNP, kar s seboj avtomatično prinaša razvojne priložnosti za turizem na Zatniku z vzpostavitvijo in nadgradnjo prometne, komunalne, energetske in telekomunikacijske infrastrukture ter z izgradnjo nastanitvenih zmogljivosti. Ohranjanje poselitve naselij znotraj TNP je v NU TNP načrtovano prav z razvijanjem trajnostnega turizma. NU TNP opredeljuje turizem kot priložnost, ki se med drugim izvaja s »trženjem naravnih vrednot«. Kot nevarnost pa ocenjuje »masovni turizem in naraščanje dnevnih gostov.«

NU TNP opredeljuje tri nosilne turistične produkte in sicer:

- zeleni (eko) turizem;
- kulturno dediščino in identiteto narodnega parka;
- aktivnosti v naravi.

Povzetek predlogov udeležencev

Celostna turistična ponudba na Zatniku naj temelji na konceptu 4 letnih časov.

1. Ciljne skupine turistične ponudbe naj bodo:

- Prijatelji narave
- Rekreativni športniki
- Pohodniki
- Družine
- Otroci
- Mladostniki

2. Zimska turistična ponudba naj se osredotoči na:

- Alpsko smučanje
- Tekaške proge
- Turne tekaške poti
- Otroški snežni park
- Snowboard park
- Sankaške proge
- Otroško skakalnico

3. Letna turistična ponudba naj se osredotoči na:

- Ureditev (oznake, varovalne ograje, info table) in trženje Pokljuške soteske v povezavi s sotesko Vintgar, vključno z vodenimi ogledi
- Ureditev dostopa na Hotunjski vrh s sedežnico in vzpostavitev letne sankajske proge, prog za gorske kolesarje (bump track), adrenalinskega parka z zip line
- Vzpostavitev tematskih učnih pohodnih poti (gozdna, gobarska, bosonoga)
- Omogočanje izposoje električnih in navadnih gorskih koles, oznaka kolesarskih stez v smeri Pokljuke, Radovne, Bleda, Bohinjske Bele, ponudba vodenih kolesarskih tur
- Omogočanje šole jahanja

4. Celoletna ponudba javnih prireditev naj se osredotoči na:

- Vsakoletno izvedbo ovčarskega bala
- Vključitev v program prireditev na Pokljuki (svetovno prvenstvo in svetovni pokal v biatlonu) z organizacijo zimske vasi na Zatniku
- Izvedbo nočne tekme teka na smučeh, izvedbo gorjanskega smuka
- Izvedbo lokalnih kulinarčnih dogodkov v povezavi z obstoječo gostinsko ponudbo

5. Turistična ponudba na Zatniku potrebuje izboljšanje naslednje infrastrukture:

- Izgradnjo vodovoda za oskrbo s pitno vodo in zbiralnika vode za umetno zasneževanje
- Komunalno čistilno napravo
- Javne sanitarije
- Pokritost s signalom mobilnih telekomunikacij in interneta
- Ureditev centralnega parkirišča v Gorjah
- Redno avtobusno linijo, shuttle bus in ski bus linijo
- Ukrepe za umiritev prometa z osebnimi vozili in motorji, vključno s kategorizacijo državne ceste Krnica-Pokljuka kot občinske gorske ceste
- Izgradnjo namestitvenih kapacitet z glamping objekti in prenovami zapuščenih pastirskih objektov

2.4. ŠPORTNI TURIZEM IN RIBIŠTVO

Označbe vseh sort in vseh vrst (tiskano, digitalno – splet, mobilne aplikacije ipd.,)

- Sezname kolesarskih poti

Določiti fokus, strategijo

- Postopnost
- Narediti analizo, nato plan, nato upravljati z vsem, kar imamo
- Celovitost ponudbe - smer družinski turizem
  - Ježa, prevozi s konji
  - Družinski turizem
  - Adrenalinski park
  - Vodenje - kolesarski klub se ponuja, da bi to naredil
  - Druge oblike športa - vodenje preko društev
- Kam z mulcem? Poudarek na družinske izlete, kam z otroki

Povezati se z biatlonom Pokljuka

Info Točka

Lovstvo

Opazovanje živali

Označbe

- Enotne table z Bledom (da se nadaljuje pot, da je povezano), sezname, kaj se lahko kje dela
- Kategorizirani sezname - po kategorijah, zahtevnosti, družinsko, športno
- Neoznačeno - predvsem Radovna in Pokljuka
- Označbe, kje je kakšna gostilna - pijača: sodelovanje s ponudniki Kulinarika - kje je kakšna ponudba - dnevni paketi
- Paketi doživetja

Servis koles, električna polnilnica

Stojala za kolesa (v Vintgarju in na poti v Radovno - označiti)

Nujna digitalizacija (umestitev v iskalnike, virtualni ogledi, vodeni virtualni ogledi ...)

- Twitter in FaceBook, Pinterest ... Ena slika Vingarja na dan ... delati konsistentno
- Ribišstvo - Radovna je vedno bistra, nikoli kalna kot Sava (Avstrijci in Švicarji jo zelo cenijo)
- Povezati se z Ribiško Družino - RD Bled
- Radovna je žal izropana, v njej ni rib - kontaktirati Zavod za Ribišstvo Slovenije
- Parkingi, postajališča ob Radovni
- Nemci imajo tako doživetje kot butično doživetje
- Lovstvo s fotoaparatom in kamero - posebno doživetje, posebna ponudba

Digitalizacija

- Že srednjeročno bi bilo dobro digitalizirati nakup vstopnic predvsem pa paketov (sodelovanje z lokalnimi ponudniki - samo skupaj imamo več)
- Če bomo spodbujali sodelovanje: npr. Vožnjo s kočijo ... mora biti do dobro splanirano in digitalizirano ... ter tudi vodeno, transparentno - rimer: <https://www.alcatrazislandtickets.com/>
- Vodiči za večje skupine bi morali biti certificirani - in vsako leto opraviti izpit

- Podatki o obisku, ki jih sedaj pobiramo se že tržijo, podatki o obisku in prometu so veliko vredni tudi ostalim akterjem v turizmu, potrebno se je povezati in narediti strategijo, kaj bomo s temi podatki - so nova "nafta"

Enosmerna pot

- Urediti obratno smer okrog HOM-a in skozi Strmo stran - (1,5m široko, dobra pot) - ideje: se dogovoriti z lastniki in z nekom, ki bo to vzdrževal - recimo za 15.000 EUR na leto - je eno delovno mesto
- Vpisati se v digitalne imenike ... kot športne - primer: <https://blog.strava.com/routes/> kot klasične enciklopedije kot so https://sl.wikipedia.org/wiki/Blejski_vintgar
- Spodbujati integracije, sodelovanje ... npr.: v eno smer s kolesom, v drugo smer pa skozi Vintgar ... ali pa v eno smer skozi Vintgar v drugo smer s kočijo

2.5. KULTURNI DOGODKI V GORJAH

V delovni skupini kulturni dogodki v Gorjah smo najprej naredili pregled trenutnega stanja oziroma pregled dogodkov v lanskem letu. Izpostavili smo 6 ključnih dogodkov:

- Jurjev semenj
- Zvezde na snegu
- Novoletni koncert godbe Gorje
- Ovčarski bal na Zarniku
- Pustovanje
- Vlečenje ploha

V nadaljevanju smo poskušali najprej opredeliti lokacije na katerih se oziroma bi se lahko odvijalo kulturno zabavni dogodki, in opredelili sledeče lokacije:

- Gorjanski dom in prostor ob njem
- Poglejska cerkev
- Farna cerkev Sv. Jurija
- Poključka soteska
- Vaški trg Zg. Gorje

Konkretni predlogi udeležencev so bili sledeči (brez konkretne opredelitve lokacije):

- Festival folklore, kulinarike in domače obrti.
- Vključitev tehnične kulture v ponudbo (mlin v Grabču, zvončarstvo, pa še kaj bi se našlo).
- Dnevi čebelarstva, zvončarstva in domače obrti.
- Pogostejši pohodi z baklami po gorjanskih poteh.
- Pevski nastopi, koncerti manjših glasbenih skupin, recitali. V poletnih mesecih v Poglejski cerkvi, kasneje v farni cerkvi.
- Organizacija večera, kjer bi se lahko predstavili vsi gorjanci in okoličani ki imajo kakršenkoli hobi, talent, bodisi pevski, glasbeni, recitatorju, animatorju in podobno.
- Organizacija kulturno zabavne prireditve s ciljno skupino tuji gostje v Gorjah in okolici.
- Aktivnejša vloga sobodajalcev (trenutno spremljajo samo svoj ekonomski interes).
- Organizacija vodenih ogledov po gorjanskih cerkvah.
- Manjše prireditve na vaškem trgu s prikazom starih običajev.
- Organizacija retro festivala. Tu je ponudila svojo pomoč gospa Mojca Jakopič.
- Udeležba turistov v času ko kmetje ženejo živino v planine na pašo.
- Ohranjanje pristne gorjanske govornice in to v smislu popisa originalnih gorjanskih izrazov.
- Nujno je potrebno izdelati nek almanah, ki bi vseboval popis vseh zanimivih lokacij, objektov, popis kulturne dediščine. Seveda bi bilo vse to lepo imeti na nekem zemljevidu, ki bi ga lahko turisti uporabljali.

Na koncu še splošne ugotovitve in opažanja prisotnih in obeh moderatorjev:

- Ob vsaki ideji se postavi vprašanje kdo je nosilec dogodka in kdo krije stroške.
- Glede na predavanje gospe iz Olimia, ki je izpostavila ključne akterje (Terme, Občina, kmetje, gostinci, obrtniki, itd..), ki so s skupnim sodelovanjem pripomogli pri razvoju njihovega kraja. Brez sodelovanja z občino žal ne bo šlo.
- Opozoriti moramo, da TD Gorje nosilec vseh teh projektov, dogodkov in podobno. Najino sporočilo je bilo, da TD Gorje ne more biti nosilec vseh teh dejavnosti, lahko pa sodeluje in

po svojih najboljših močeh materialno podpre dogodke. Nosilci dogodkov morajo biti društva ali individualni organizatorji in pobudniki.

- Sobodajalci se bodo morali nujno združiti in tudi aktivno sodelovati pri dogodkih.

2.6. PROMETNA UREDITEV

Pristopiti je potrebno k ureditvi in enotni označitvi pešpoti in kolesarskih poti ter parkirišč, pri čemer je potrebno povezovanje s sosednimi občinami. Nujna je sanacija poškodovanih cestišč ob upoštevanju ohranjanja kulturne zgodovinske dediščine.

Kraj potrebuje vsaj dva centralna parkirišča izven naselij (smer Bled in smer Jesenice) z ustreznimi spremljajočimi objekti (info točke) in ustrezno komunalno ureditvijo. V času sezone je pravočasno potrebno poskrbeti za ustrezní prometni režim (predlog enosmerna cesta od avtobusne postaje v Sp. Gorjah čez Fortuno, omejitev prometa skozi Podhom samo za domačine, omejitev tranzitnega prometa za kemperje in kamione,...). Ob ustrezni ureditvi infrastrukture je potrebno spodbujati javni prevoz, pešačenje in kolesarjenje ter to promovirati v brošurah.

Občino spodbuditi k resnejšemu in hitrejšemu razvoju trajnostne mobilnosti ter povezovanja s sosednimi občinami. Poskrbeti je potrebno za popravke v sistemih navigacij.

1. Pešpoti:

- Povezava pešpoti v celoti z Bledom do Vintgarja in ostalih turističnih točk v Občini Gorje,
- Enotna označitev pešpoti,
- Postavitev klopnic in košev za odpadke ob poteh,
- Označitev pešpoti v brošurah,
- Tematske pešpoti,
- Označevalne table na Homu naj se popravijo in sicer na način, da na njih ne bo označen parking Vintgar, temveč vhod v Sotesko.

2. Kolesarske poti:

- Povezava kolesarskih poti v celoti z Bledom do Vintgarja in ostalih turističnih točk v Občini Gorje,
- Enotna označitev kolesarskih poti,
- Izgradnja parkirišča, od kjer se izvaja nadaljnje kolesarjenje (npr. V Radovno,...),
- Postavitev pitnikov in sanitarij za kolesarje,
- Povezati različne kolesarske poti med seboj, vendar ne cest spreminjati v kolesarske poti,
- Ureditev kolesarske poti iz Sp. Gorij do Zg. Gorij,
- Ustrezna promocija kolesarskih poti in pešpoti.

3. Ceste:

- Ureditev poškodovanih cestišč in ob tem paziti na ohranjanje kulturne zgodovinske dediščine (premišljene obnove),
- Urediti zanemarjen dostop iz jeseniške smeri (vzpodbuditi sosednjo občino),
- Ureditev enosmerne ceste od avtobusne postaje v sp. Gorjah čez fortuno v začetku sezone,
- Prepoved ne nujnih kamionskih voženj čez fortuno,
- Omejitev prometa za kemperje iz smeri avtoceste do bleda in obratno v primeru, da gre samo za tranzit,
- Odprtje lokalne ceste od trgovine v sp. Gorjah v naselje,
- Zapora prometa v Podhomu, razen za domačine,
- Izgradnja obvoznice V sp. Gorjah,
- Označitev avtoceste na Fortuni (smer Jesenice).

4. Parkirišča:

- Apel na Občino Gorje - izgradnja vsaj dveh centralnih parkirišč izven naselij (iz smeri Bleda med železniškim podvozom in industrijsko cono Elmont ter iz smeri Jesenice na Poljanah za Betlehemom) z vso infrastrukturo in informacijami. Parkirišče naj bo razdeljeno v 3 cone (1. cona ozelenitveni parkirni del do hiš, 2. cona postajališče za avtodome, 3. cona pretočni promet)
- Striktno parkiranje avtov izven naselij
- Poskrbeti ustrezno komunalno ureditve parkirišč
- Povezovanje z občino Bled glede parkiranja,
- Urediti boljše označitev parkirišča na Lip-u,
- Ureditev parkirišča za avtodome s spremljajočo infrastrukturo,
- Dogovarjanje glede ureditve parkirišč s sosednjimi občinami (Bled, Bohinj, Radovljica) – eno centralno parkirišče z urejenim javnim prevozom?
- Podpis dolgoročne pogodbe glede parkiranja na Lip-u,
- Predlog občini Gorje za odkup zazidljivega stavbnega zemljišča v Krnici nasproti avtobusne postaje in ureditev parkirnega prostora za obiskovalce Radovne in Pokljuke.

5. Trajnostna mobilnost:

- Izposoja koles in poenoten sistem z Bledom in Jesenicami,
- Električna kolesa.

6. Javni prevoz:

- Shuttle prevozi (zelo dobro),
- Spodbujanje uporabe javnega prevoza,
- Za prevoz naj se uporabljajo manjši avtobusi.

7. Drugo:

- Ureditev garmin navigacij,
- Na severni blejski obvoznici postavitve table vintgar v smeri Sp. Gorij,
- Ureditev ustreznih javnih sanitarij,
- Info točka v Podhomu (sirarjeva hiša) in v Sp. Gorjah,
- Izstop obiskovalcev Vintgarja pred Cono 1, parkiranje na Bl. Dobravi.

2.7. KAKŠNEGA TURISTA ŽELIMO

V vseh skupinah so udeleženci izrazili mnenje, da si ne želijo masovnega turizma, pač pa kvalitetne goste, ki bi v Gorjah ostali več dni, vsaj en teden ali več. Manj ljudi, a ti bi morali potrošili več denarja. Ugotavljajo, da so Gorje najbolj primerne za **družinski turizem**, za **ekološko ozaveščene goste** in **športnike vseh starosti**: mlade, srednje in tudi starejše. Glavni moto ponudbe: športna aktivnost, mir, varnost, počitek in odmik od hitenja.

Na vprašanje s čim bi jih pritegnili in kaj bi ponudili gostom, da bi se to uresničilo, so prišle naslednje pobude:

1. POHODNE POTI: ZA HOJO, KOLESARJENJE IN POZIMI ZA TEKAŠKO-TURNE POHODE

Napraviti čim več tematsko raznolikih pohodnih poti in zanje napraviti enoten zemljevid, torej vse poti označiti na enem zemljevidu. Vsaka pot bi bila označena z drugo barvo, prav tako naj bi bile te poti tudi v naravi opremljene barvnimi puščicami, na ta način bi bila posamezna pot označena in bi se pohodnik na podlagi teh puščic orientiral in hodil/vozil v pravo smer.

Pod zemljevidom bi bila legenda, vsak barvni okenček bi imel **ime** pohodne poti in število kilometrov (dolžino). Poleg tega še kratek tematski opis.

Vsaka pot naj ima svojo **tematsko zgodbo**. Te teme morajo biti čim bolj raznolike, naj navedem samo osnovne:

- **Družinska oz. otroška** - ne sme biti preveč dolga in zahtevna. Ob poti mora biti čim več igral, možnost ogleda živali, vodne struge za čofotanje, stolpe in drevesa za plezanje...ipd, skratka vse za **otroško radovednost in igro**, pa tudi prostore za počitek. Za otroke iz mest se mogoče po zgledu Kanade in Japonske organizira tudi gozdna šola.
- **Kulturna dediščina** - ob poti bi si gost lahko ogledal tradicionalne kmetije, kmečka opravila, živali, muzeje, obiskal eko-tržnico z lokalno hrano, kupil unikatne rokodelske in umetniške izdelke, obiskal kulturne prireditve...ipd. Pot bi potekala tudi po vaseh in bi omogočala stik z domačini.
- **Zdravilna** – ta pot bi potekala pretežno v gozdu, ob deroči vodi in strugah potokov. Za ljudi, ki imajo radi mir, tišino, odklop, meditacijo, ionizacijo, neokrnjeno naravo, treba je najti pozitivne energetske točke. Skratka vse skupaj naj bo čim bolj odmaknjeno od naselij in ljudi.
- **Športna**- za športnike, ki rabijo izziv, daljše, večurne, celodnevne in naporene ture, poti po visokogorju in zahtevnejšemu terenu. Adrenalinske podvige in nabiranje kondicije. Tem skupinam, bi bil omogočen tudi obisk adrenalinskega parka in najemanje lokalnih vodičev, nudenje prevozov, športne opreme, učenje športnih veščin.

Za posamezno temo je lahko tudi več poti, prav tako se izdelajo brošurice, ki nudijo še več dodatnih podatkov, npr. popis vseh turističnih kmetij v Gorjah, kje se dobi vegetarijanska, veganska ali brez glutenska hrana, prenočišča na skednjih, sodelovanje pri kmečkih opravilih, najem koles, avtov. Padla je tudi pobuda, naj turisti pridejo v Gorje brez avtomobilov, za prevoze in najem prevoznih sredstev bi poskrbeli domačini.

Na vprašanje ali lahko izdelamo v Gorjah svojo unikatno blagovno znamko, ki bo drugačna od ostalih turističnih krajev okrog nas, so vsi odgovorili, da jo lahko izdelamo.

Potem je sledilo kar konkretno vprašanje:

S čim bi potem privabili turiste v Gorje, da se ne bodo odločili za dopust na Bledu, Bohinju ali Kr. Gori? Da bi brez oklevanja izbrali Gorje in rekli.: Ja Gorje, to iščem, to je edinstveno, to želim videti, to doživeti. Bohinj ima jezero in gore, Kr. Gora ima smučišča in gore, Bled ima jezero in grad, Gorje Vintgar in ....???

Odgovorov na to vprašanje je bilo malo, pravzaprav samo še dva, poleg prvega (pohodne poti).

2. OBJAVA LEPIH IN ZANIMIVIH FOTOGRAFIJ Z NAŠO NARAVO in PONUDBO

Ko izbiramo destinacije za dopust in brskamo po spletu in prospektih, nas najbolj pritegnejo fotografije in nas podzavestno usmerjajo. To je omenila tudi predavateljica. Dobra fotografija vedno prepriča in je odločilnega pomena pri odločitvah. Ta mora biti kar se da atraktivna, estetska in prepričljiva.

3. VODA

Gorje kot kraj stoterih vodnih izvirov (mogoče tudi pitnih ??)

Voda je naravna dobrina in bo kot napovedujejo znanstveniki v prihodnosti imela odločilno vlogo. Ozračje se segreva in poletne temperature bodo vedno višje. V poletni meseci je več kot dobrodošla, ne samo za pitje, pač pa tudi kot nujna osvežitev. V Gorjah imamo poleg Radovne izredno veliko vodnih izvirov in virov, vsaka Gorjanska vas ima še vedno svoje korito v katerega je napeljana več ali manj pitna voda. Korita so se v starih časih uporabljala za napajanje živine, danes imajo živali vodo v hlevih in korita so postala zgolj etnografski arhitekturni element. Vodne izvire imamo vsepovsod, po travnikih, pašnikih, po gozdu, gorah, zato bi Gorje lahko postale **kraj stoterih vodnih izvirov**.

Ker je Blejsko jezero na veliko žalost že precej onesnaženo in lahko se zgodi, da za kopanje ne bo več primerno. Turisti že sedaj sprašujejo ali je Vintgar primeren za kopanje. Gostom je treba ponuditi vodo, najprej za pitje v obliki pitnikov in korit na vseh pohodnih poteh. Povsod na zemljevidih naj bo označena tudi pitna voda.

V naslednjih letih pa razmisliti, kako bi **vodo ponudili tudi za osvežitev**. V obliki malih zajezenih tolmunov ob reki Radovni in potokih (da si zmoliš noge), do izgradnje bazenov ob apartmajskih hišah z butično ponudbo za » kopanje v koritih«. Bazeni bi bili v obliki korit, kamnitih, lesenih, večjih, manjših z značilnim etno pridihom avtohtonih vaških korit in bi tvorili tipični slogovni arhetip po **obliki, imenu, etnografskem in vodnem** pomenu. Bili bi neka svojevrstna popestritev v smislu, nekaj kar še nihče nima, nekaj za piko na i, za vzbujanje pozornosti.

Skratka rdeča nit zgodbe: izviri, voda, korita. Tudi sama soteska Vintgar je **vodna zgodba reke Radovne**, ki bo s svojim neizmernim vodnim bogastvom, brzicami, slapovi, šumenjem, ...ipd, vedno kraljevala na prvem mestu in bo vedno naš paradni konj. Vse ostalo naj bo samo dopolnitev njene zgodbe.

3. PREDSTAVITEV RAZVOJNE SKUPINE

Razvojni posvet v sodelovanju z ekipo TS in OŠ Gorje pripravili in speljali člani Razvojne skupine TD Gorje:

- Milena Dežman
- Barbara Dežman
- Anja Bunderla
- Igor Jan
- Marjan Zupan
- Aleš Zalar
- Roman Peterman
- Matej Poklukar
- Tomaž Bergant
- Janez Hudovernik

Upamo, da se še večkrat vidimo v takšnem številu in tako dobri energiji.

Hvala vsem sodelujočim.

Poročilo uredil:
Janez Hudovernik

Zg. Gorje, 21.4. 2020
Posodobljeno, 04.05. 2020